

روز بزرگداشت "ابوریحان محمد بن احمد خوارزمی بیرونی" دانشمند نامدار جهان اسلام

ابوریحان بیرونی از برجسته‌ترین دانشمندان سراسر اعصار بشری و از بزرگ‌ترین دانشمندان ایرانی عهد اسلامی...

ابوریحان بیرونی از برجسته‌ترین دانشمندان سراسر اعصار بشری و از بزرگ‌ترین دانشمندان ایرانی عهد اسلامی، در سال 362 ق در شهر بیرون واقع در جمهوری ازبکستان امروزی به دنیا آمد. 25 سال نخست عمر خود را در خوارزم گذراند و علوم مختلف را آموخت. سپس به بخارا، پایتخت سامانیان رفت و در آنجا، از حمایت معنوی امیر منصور بن نوح سامانی برخوردار گردید. در این دوره، ابوریحان با ابن سینا مکاتبات علمی داشته است. ابوریحان در زمان حکومت سلطان محمود غزنوی به دربار راه پیدا کرد و در سفرهای جنگی محمود به هندوستان و مسافرت‌های ممتد او به آن دیار، همراه وی بود. او در ضمن این سفرها بود که با دانشمندان آن سامان آشنا شد و علاوه بر فراگیری زبان سانسکریت، علوم و عقاید هندوان نیز آگاهی یافت و کتاب مالهند را نگاشت. آثار ابوریحان بیرونی، محدود به مرزهای تخصصی رشته‌های دانش بشری در آن روزگار نگردیده، بلکه با اندیشه وسیع خود، همه ابعاد معرفت را در بر گرفته است. اگر دانش‌های نقلی را کنار بگذاریم، وی در معارف عقلی، خصوصاً در شعب علوم اثباتی و انسانی، صاحب نظر و موثر است. بیرونی نویسنده پرکاری بود که تا بیش از یکصد و شصت اثر از خود بر جای گذاشت. این کتب در فنون گوناگون از قبیل ریاضی، نجوم، جغرافیا، فیزیک، مکانیک، طبیعی، گیاه‌شناسی، طب، ادبیات، تاریخ، دین و فلسفه به رشته تحریر درآمده‌اند. وی سرانجام در 2 رجب سال 440 ق در 78 سالگی در غزنین درگذشت. در جمهوری اسلامی ایران، 13 شهریور، به پاسداشت مقام علمی آن یگانه‌روزگار، به نام ابوریحان بیرونی مزین شده‌است.